

Bijlage VWO
2019

tijdvak 1

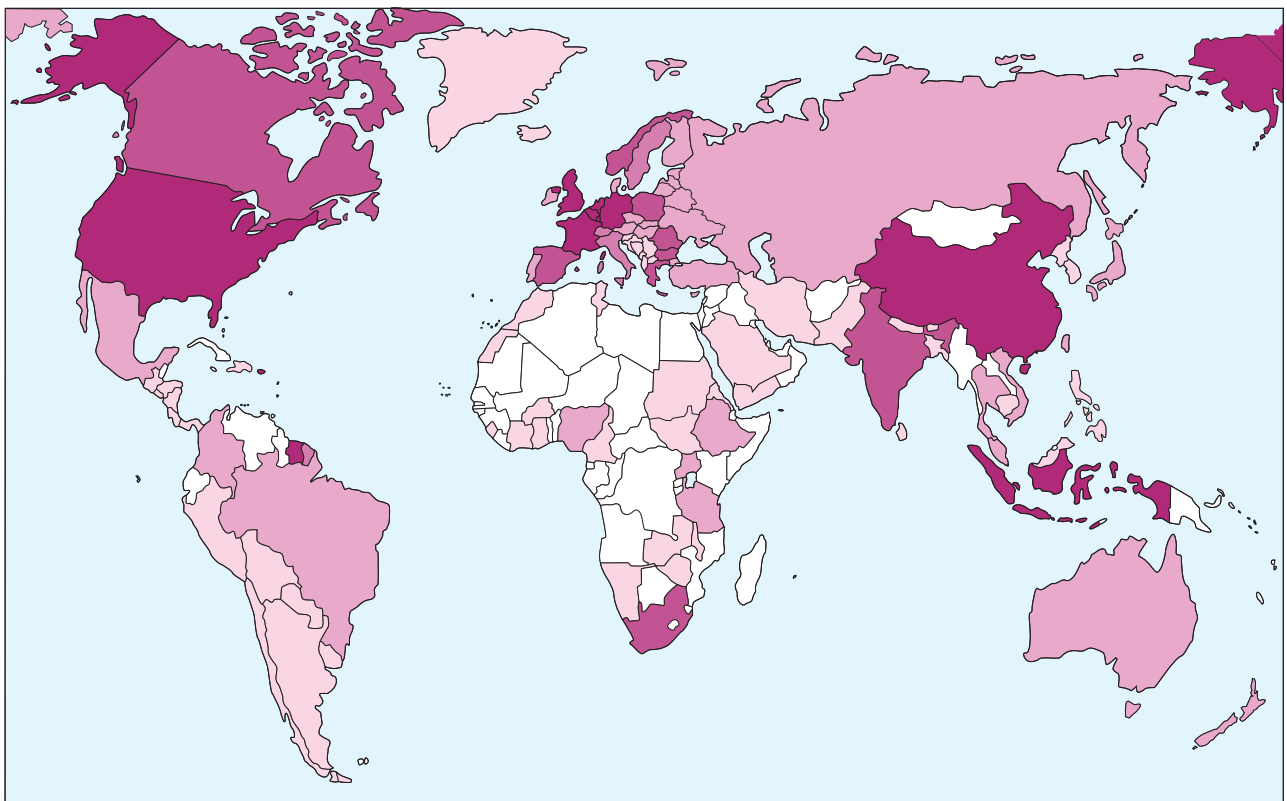
aardrijkskunde

Bronnenboekje

Opgave 1 – De internationale ambitie van de Rijksuniversiteit Groningen

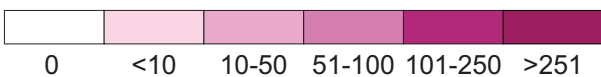
bron 1

Landen waarin alumni¹⁾ van de Rijksuniversiteit Groningen wonen

Legenda:

aantal alumni

0 1750 3500 km

noot 1 Alumni zijn afgestudeerden van een universiteit of hogeschool.

bron 2

Samenwerkingsovereenkomst tussen Rijksuniversiteit Groningen en de China Agricultural University gaat toch niet door

In maart 2015 ondertekende de Rijksuniversiteit Groningen een samenwerkingsovereenkomst met de China Agricultural University in Beijing. Nederlandse studenten zouden door deze overeenkomst op de campus in het Chinese Yantai een in Nederland erkend bachelor- en masterdiploma kunnen halen. De Rijksuniversiteit Groningen was de eerste Nederlandse universiteit die een dergelijk samenwerkingsverband wilde aangaan met een universiteit in het buitenland.

De samenwerking tussen de universiteiten moest een wisselwerking worden. De Rijksuniversiteit Groningen hoopte met deze samenwerking onder andere Chinese studenten naar Groningen te trekken.

Studenten en medewerkers van de Rijksuniversiteit Groningen maakten echter bezwaar tegen de plannen. Ze voorzagen problemen bij de uitvoering van hun werkzaamheden in China.

Het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen heeft daarom in januari 2018 besloten de samenwerkingsovereenkomst op te zeggen en te onderzoeken of de samenwerking op andere manieren vormgegeven kan worden.

Opgave 2 – Op naar zo'n 11 miljard inwoners in 2100

bron 1

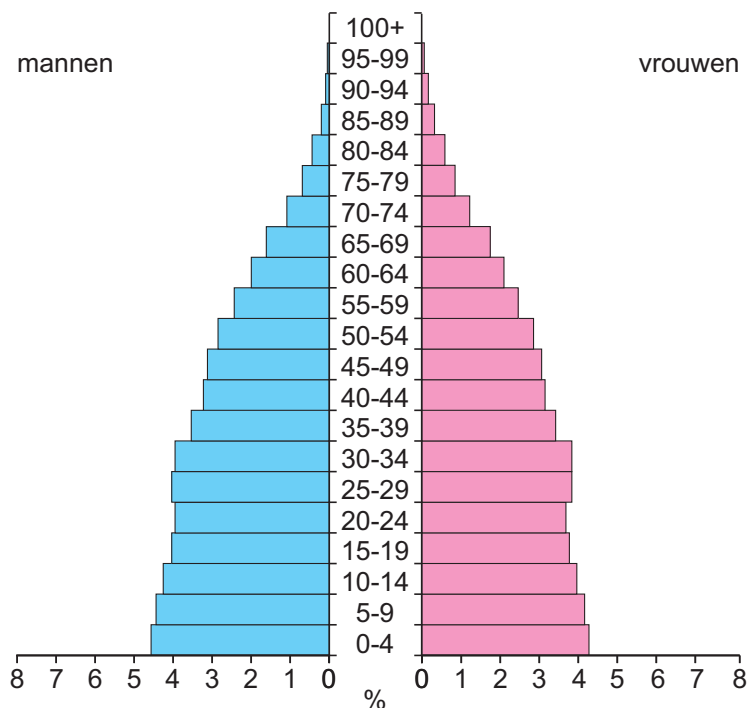
Demografische indicatoren van de acht landen met de meeste inwoners (2017)

top acht	land	aantal inwoners (x miljoen)	mediane leeftijd ¹⁾ (in jaren)	bevolkingsgroei	vruchtbaarheidscijfer	levensverwachting
1	China	1.379	37,1	0,4%	1,60	75,5
2	India	1.282	27,6	1,2%	2,43	68,5
3	Verenigde Staten	327	37,9	0,8%	1,87	79,8
4	Indonesië	261	29,9	0,9%	2,11	72,7
5	Brazilië	207	31,6	0,7%	1,75	73,8
6	Pakistan	205	23,4	1,4%	2,62	67,7
7	Nigeria	191	18,3	2,4%	5,07	53,4
8	Bangladesh	158	26,3	1,0%	2,17	73,2

noot 1 De mediane leeftijd is de leeftijd waarbij de ene helft van de bevolking jonger en de andere helft van de bevolking ouder is dan deze leeftijd.

bron 2

Leeftijdsdiagram van de wereld in 2019

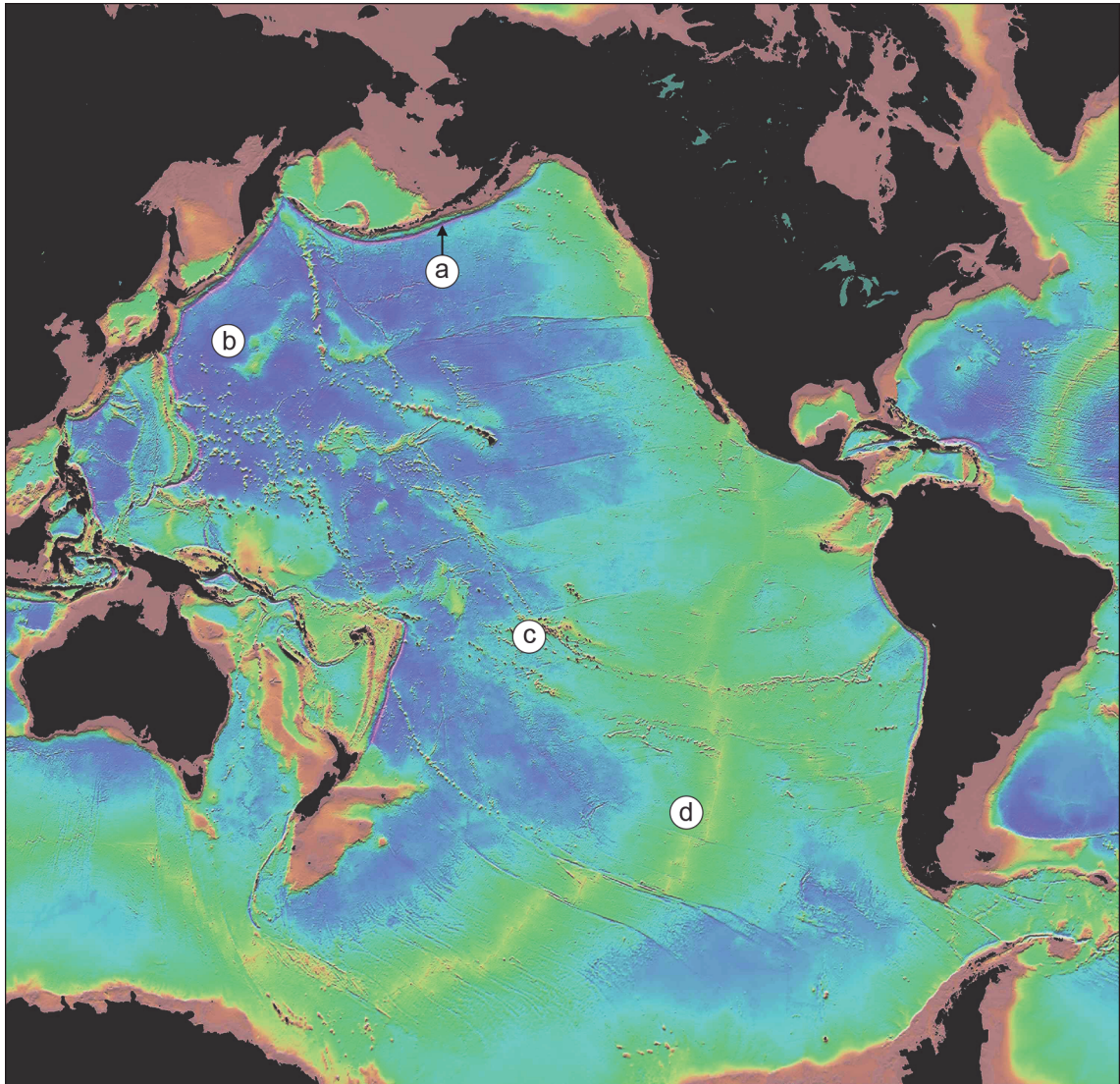

Opgave 3 – De geologie van de Grote Oceaan

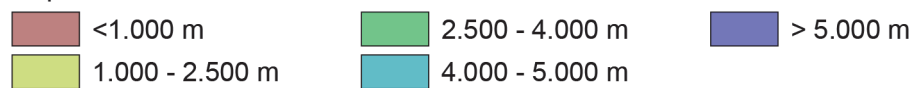
bron 1

Diepte van de Grote Oceaan

Legenda:

diepte van de zeebodem

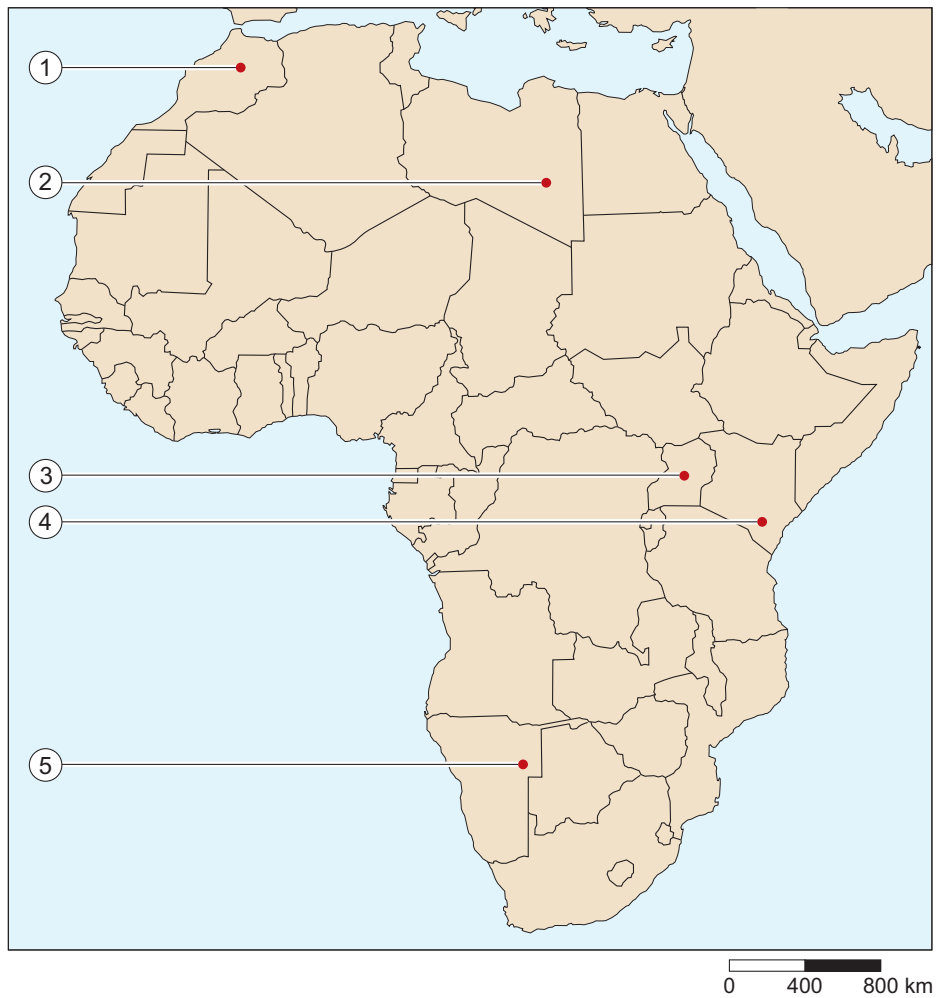

Opgave 4 – Landschappen en klimaat in Afrika

bron 1

Locaties van de vijf foto's in bron 2

bron 2

Vijf foto's van landschappen in Afrika

foto a

foto b

foto c

foto d

foto e

Opgave 5 – Forest City in de Straat Johor

bron 1

Forest City

Een samenwerking tussen China en Maleisië heeft ertoe geleid dat op vier kunstmatige eilanden in het Maleisische deel van de Straat Johor een nieuwe stad zal worden gebouwd: Forest City. De financiering van dit prestigeproject is, net als van veel andere bouwprojecten in Zuidoost-Azië, in handen van de Chinese overheid en Chinese bedrijven. In februari 2016 is begonnen met de bouw van de stad. In 2035 moeten er 700.000 mensen wonen. De eerste appartementen zijn inmiddels in de verkoop gegaan voor prijzen tussen de 150.000 en 200.000 euro. Voor inwoners van Maleisië is dat vaak niet te betalen.

Forest City moet een 'groene stad' worden. Er worden onder andere daktuinen en verticale tuinen aangelegd en langs de kust worden mangroven aangelegd. Auto's gaan ondergronds rijden en er is een dicht netwerk van openbaar vervoer gepland.

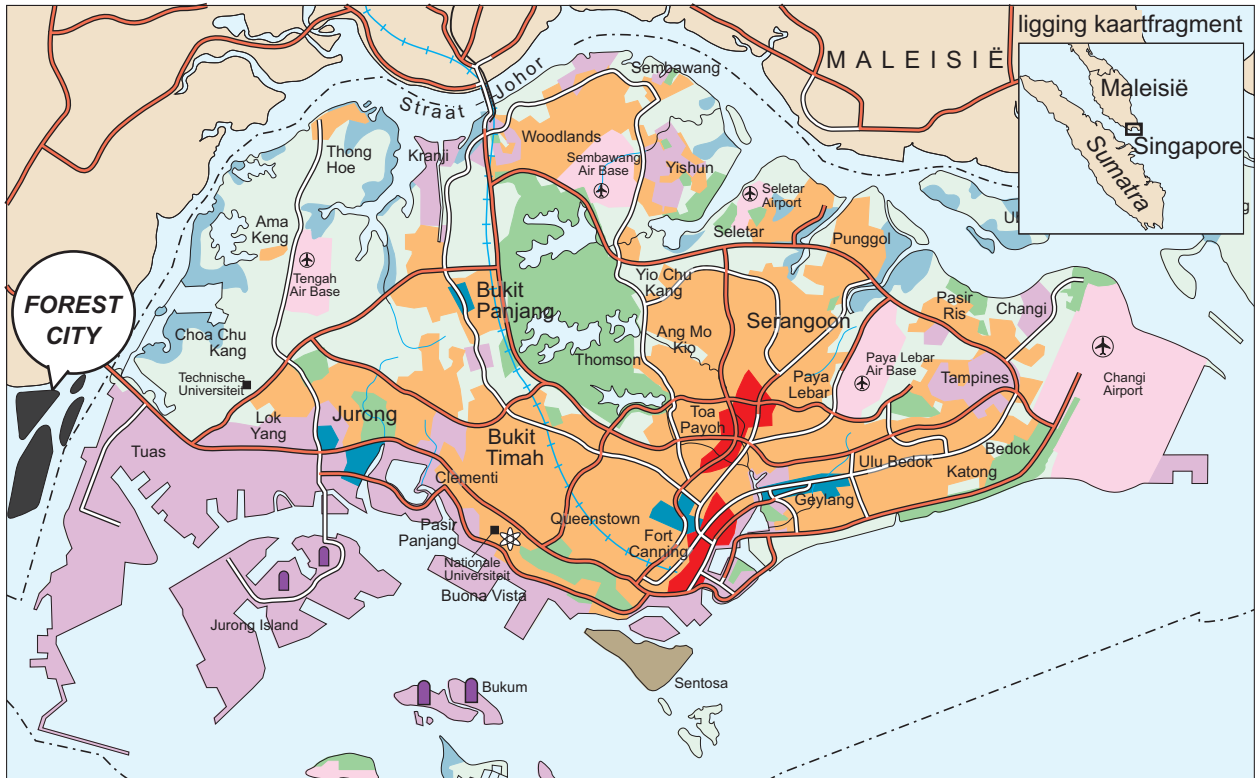
Artist's impression van Forest City

bron 2

Singapore en de ligging van Forest City

Legenda:

- - - - -	grens van Singapore	■	zakencentrum	■	park, bos
—+—+—	drinkwaterleiding	■	overig kantoor- en winkelgebied	■	mangrove
— — — — —	autosnelweg	■	woongebied	■	overwegend cultuurland (groente, rubber, kopra)
— — — — —	hoofdweg	■	attractiepark		
■	aardolieraffinaderij	■	industrie- en/of haven terrein		
⊗	technopool	■	luchthaven		

0 3 6 km

Opgave 6 – Het stroomgebied van de Salween

bron 1

Stroomgebieden van de Salween, de Mekong en de Chang Jiang¹⁾

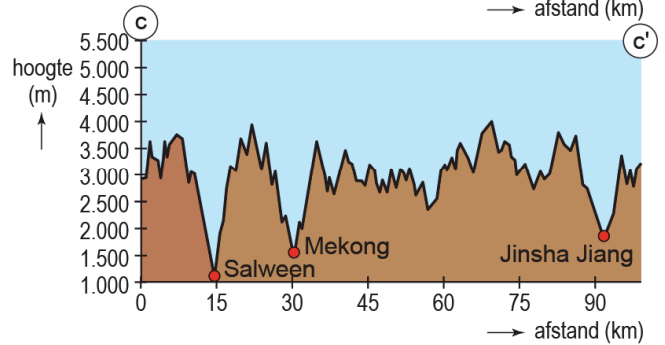
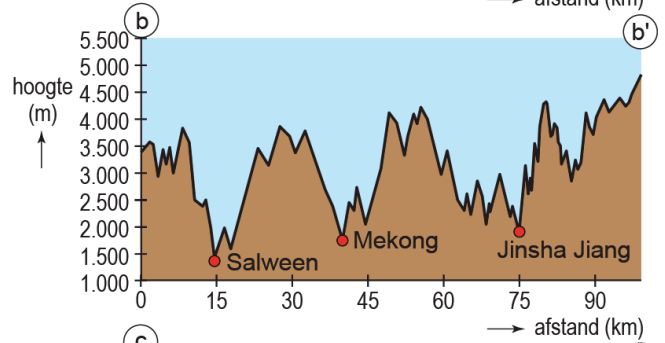
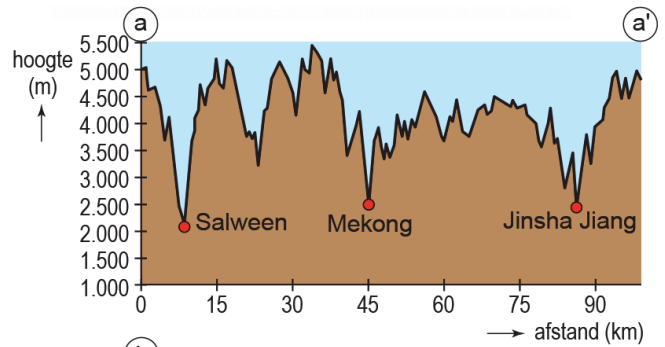
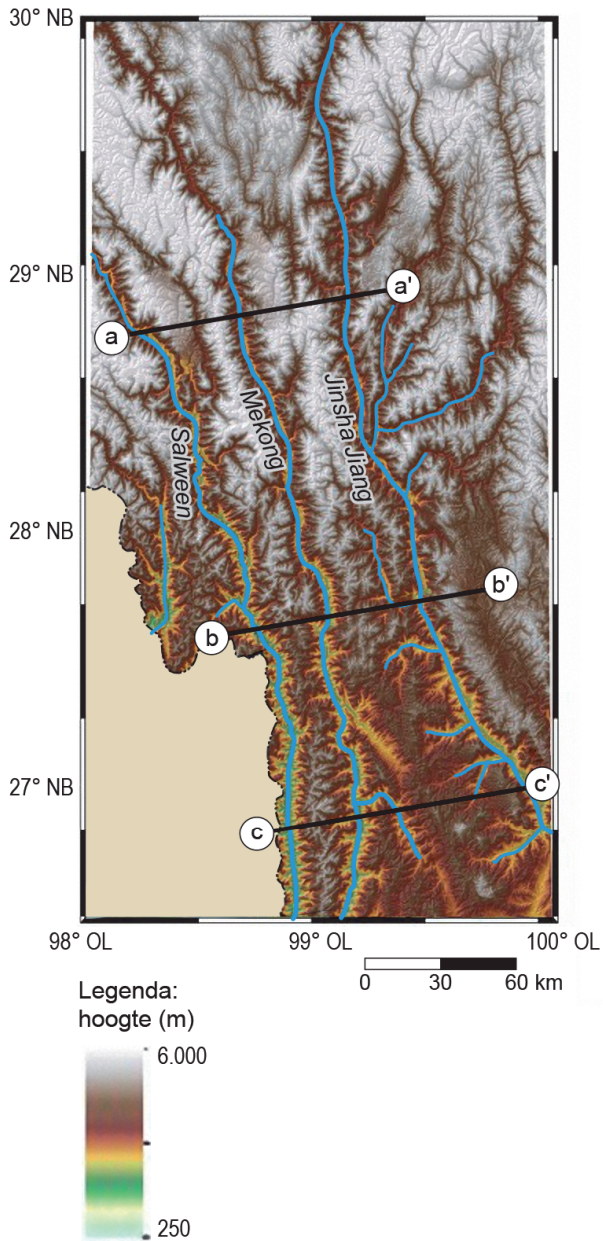

noot 1 De Chang Jiang heet in de bovenloop Jinsha Jiang.

bron 2

Drie dwarsdoorsnedes in de bovenloop van de Salween, de Mekong en de Jinsha Jiang

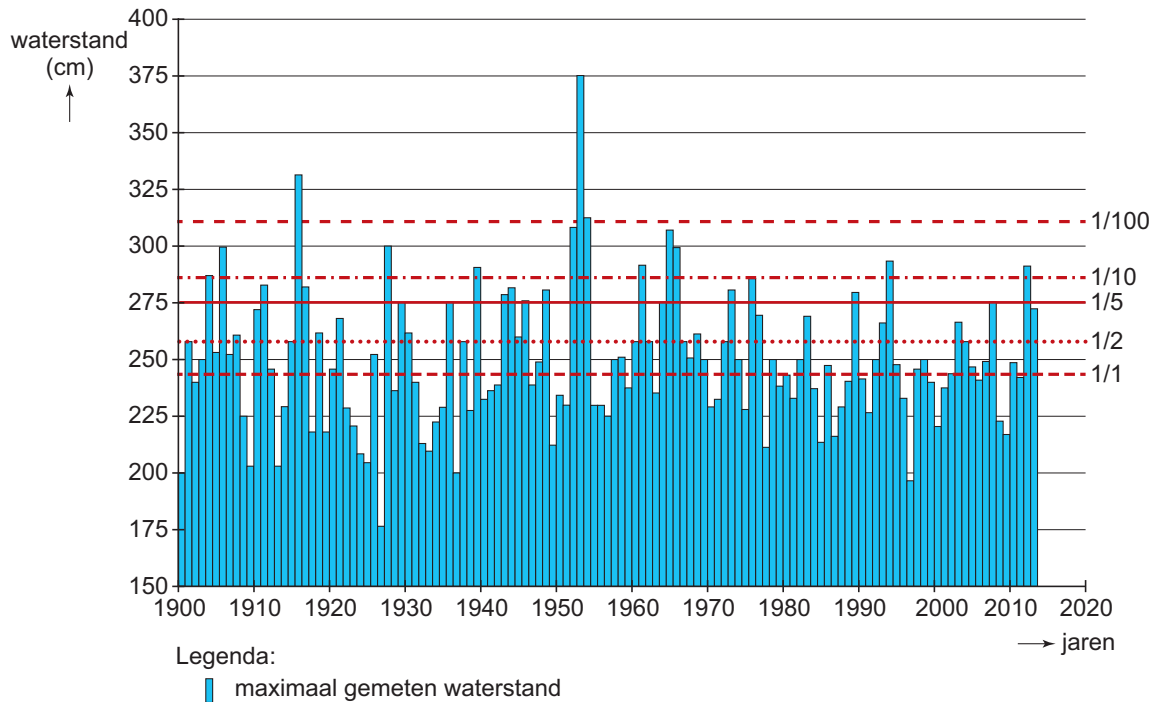

Opgave 7 – Waterveiligheid in Rotterdam

bron 1

Maximaal gemeten waterstanden bij Rotterdam

Toelichting:

De horizontale lijnen geven de kans op een bepaalde waterstand weer. Bijvoorbeeld: een waterstand van 275 cm bij Rotterdam komt gemiddeld één keer per vijf jaar voor.

Opgave 8 – Wijken in Emmen

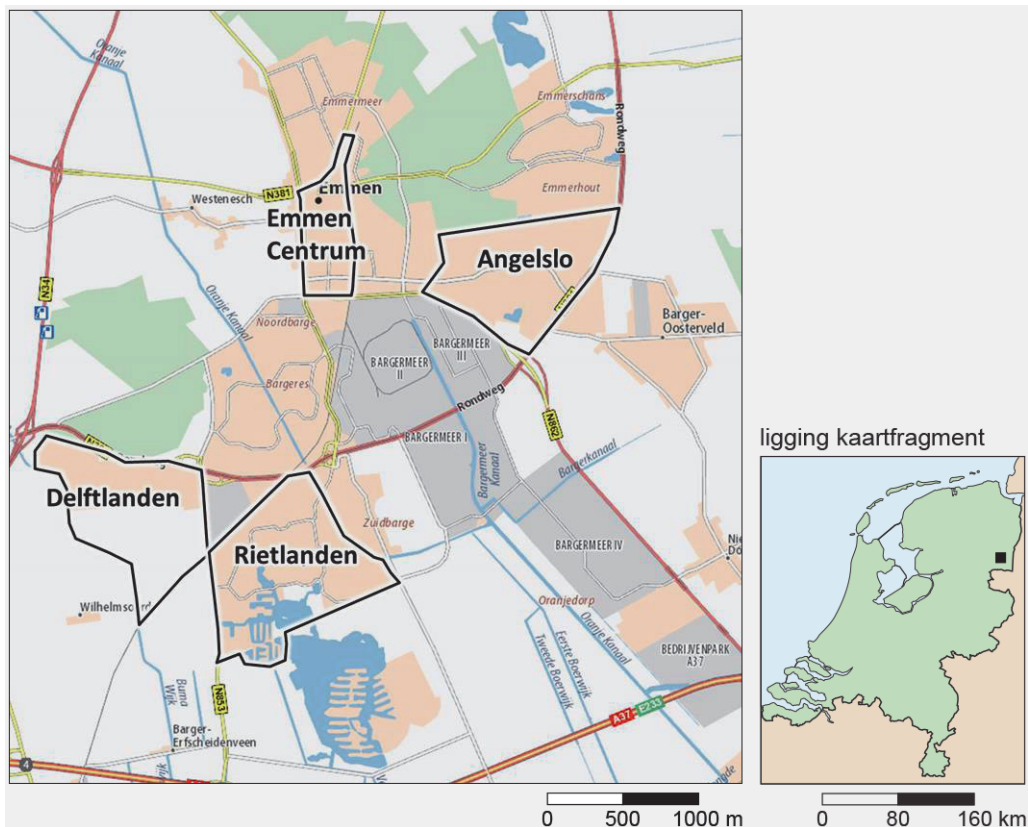
bron 1

Emmen, een stad ontstaan uit een dorpskern

In de jaren 20 en 30 van de vorige eeuw kampte Emmen met een hoge werkloosheid en een gebrek aan voorzieningen. Na de Tweede Wereldoorlog veranderde dat door de komst van textielbedrijven. Het plattelandsdorp, dat voor 1950 niet veel groter was dan het huidige Emmen Centrum, groeide uit tot een moderne industriestad.

Tegenwoordig is de stad Emmen met zo'n 57.000 inwoners, na Assen, de tweede stad van Drenthe. De woonerven die voor de textielarbeiders in de jaren 60 werden gebouwd, waren de eerste van Nederland. Eigenlijk was Emmen met de fysiek-ruimtelijke opzet van deze wijken zijn tijd zo'n twintig jaar vooruit. De wijk Angelslo is zo ontworpen dat de sociale cohesie in de wijk versterkt zou worden.

Overzichtskaart Emmen

bron 2

Stratenpatroon van Angelslo

Legenda:

wijkgrens	groenzone	wijkontsluitingsweg
buurt	winkel	buurtstraat
wijkcentrum	kerk	woonstraat
bos	school en overige voorzieningen	

bron 3

Gegevens van vier wijken in Emmen in 2015

	Emmen Centrum	Angelslo	Rietlanden	Delftlanden
bouwperiode	oude dorpskern	1960-1971	1983-1996	vanaf 2008
aantal inwoners	3.695	7.790	9.675	950
verhouding eengezins- en meergezinswoningen ¹⁾	13:87	73:27	89:11	98:2
% koopwoningen	43	49	72	67
% bewoners van niet- westerse afkomst	6,0	22,0	4,0	25,3
% huishoudens met lage inkomens	11,6	19,2	6,9	4,9

noot 1 Een meergezinswoning is een woonruimte die samen met andere woonruimten een geheel pand vormt. Hieronder vallen flats, galerij-, portiek-, beneden- en bovenwoningen en appartementen.

Gegevens van alle naoorlogse wijken in Nederland

verhouding eengezins- en meergezinswoningen	53:47
% koopwoningen	39
% bewoners van niet-westerse afkomst	27
% huishoudens met lage inkomens	41

bron 4

Leeftijdsdiagrammen van vier wijken in Emmen in 2015

diagram a

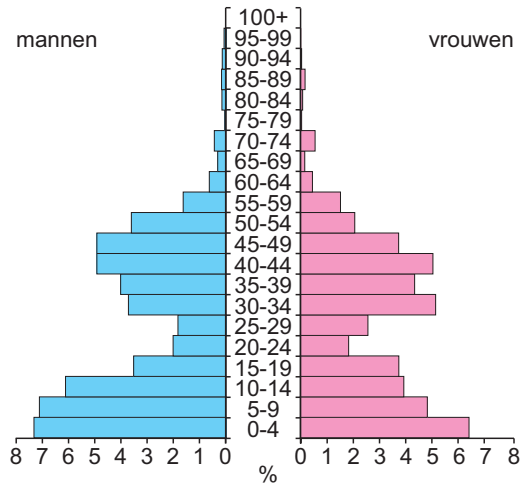

diagram b

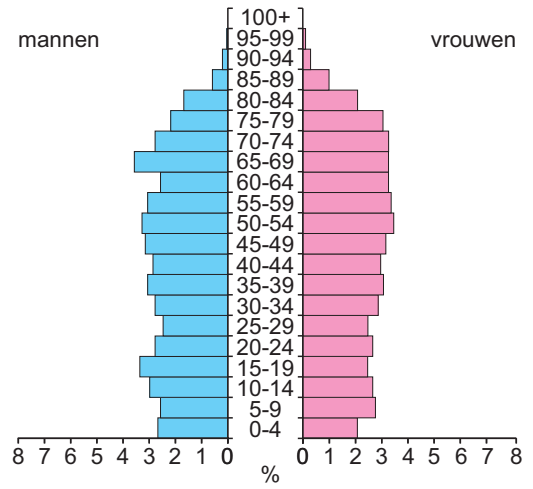

diagram c

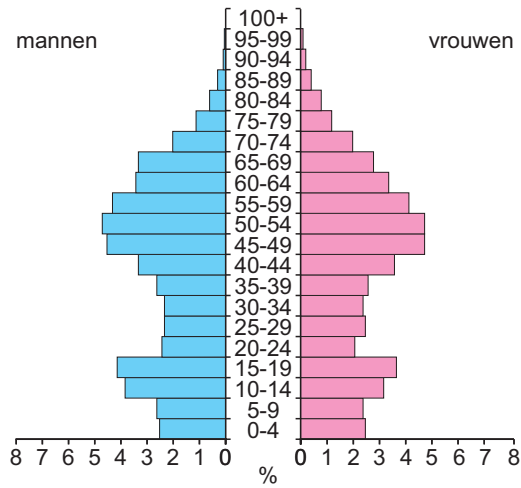

diagram d

